

Tas Latweefchu draugs.

1842. 26 Novbr.

48ta lappa.

J a u n a s   s i n n a s.

Is Peterburgs. Zur nu pat' 7 zilweki par to tiffe strahpeti, ka winni weeglakas maises irr pahrdewuschi, ne kà teefa irr nospreeduse. Ifkatram 30 rubli fudr. bija ja=makka strahpè. — Zittu zilweku, kas ar kèhku=dahrsa augleem andelejabs, teefa sohdiya par to, ka winna swarra=kauseem swins bija lifs appakshà. — Un tà patte arri nostrahpeja zittus pee naudas, zittus ar' zeetumu, par to, ka winni galkas bija pahrdewuschi dahrgaki, ne kà teefa palahwuse.

Is Sprantschu semmes. Ne taht no tahs pilssehtas Flawinni irr muishina, kas kungam, Jahdel wahrda, peederr. Zur 6ta Oktober nakri, ap pulksten 11, kungi usmohstabs, gauschi istruhkuschi zaur sunnu reeschanu sehta. Gaspasscha eet pee lohga, gribbedama luhfoht un klaufiht, kas tur noteekohht; bet tik fo lohgu drusjin' atwerr, schaujabs negants swehrs kloht, steepjabs kluht eekschà, kautgan wiffi 4 sehtas sunni winnam leeds. Pa to starpu kungs pats arri zehlees no gultas, nemm sohbinu rohka un eet zaur durrim lauka, fur swehrs winnam gan arri tuhlin meitahs pretti, bet us weetas nodurts friht pee semmes. Bija trakka wilku mahste, ar siksni un schlehdi pee kalta, — warr buht, ismukkuse kahdam zilwekam, kas swehrus par naudy rahdidams, ar teem zaur wiffu pafauli eet.

Is Enlenderu semmes. Zaggad tè stahsta pahre weenu mahzitaju, kas aisgahjis us Deenas=widdus=Ameriku, tohs Kara=ihbu paganus kristigai tizzibai peegreest. Tas sawus klau sitajus daschà swehtdeenà effoht meelojis ar to stipru dsehreenu, fo nosauz par grokki, gribbedams winnus jo wairak pee labbinahst. Tok zittà swehtdeenà, kad jo leelaks pulks pee winna bija sanahjis, winsch teem moi aismirse, moi wairs ne gribbeja grokki doht un tik turreja sawu spreddiki. Bet raug', zaur to palikke klau sitaji tik dusnigi, ka zehlahs no sawahm weetahm, un Deewa wahr dus neewajoht, aisfrehje prohjam, sawà walodà faukdami: "plukschas ween! naw grokka, naw labbi!" — Kurram lassitajam turkloht ne nahk prahtà tee wahr di, fo zittkahre tas praweets Mikus (2, 11.) irr fazzijis, un kas labbi deesgan arri us muhsu laikeem simejabs: "Sluddinatu es tew no wishna un dsehreena, tad buhtu es weens praweets preelsh scheem laudim!?" —

Is Aust-Indijes semmes, Ahstâ. Portugisheru wihrs, wahrda Diego de Lauta, ilgu laiku Indijes-semme dshwojis, ne senn no turrenes atpalkat nahze un stahsta, ka Indijeri tizzoh: zilweki labbaki ne warroht sawus grehkus preeksch Deewa atlihdinagt, ne ka wahjus, neweffelus putninus sawadd's naminds kohpdami un apgahdadami. Tahds spittals preeksch wahjeem putnineem atrohdotees tur tanni zilkadellê, ko sau; Rambaijette. Un schê ne ween mihtstas ligsdinas preeksch wahjneekem effoht fatalitas, bet arri kalpi un kalpones peenemti, kam labbi ja-peeluhko, ka teem ne kas ne truhkt. Zittus kalpus atkal isfuhtoht us eelahm un laukeem, lai mekle, woi ne wehl kahdu wahju putninu warroht useet, un eenest spittali. Atrohdotees arri wehl zitti tahdi nammi preeksch wahjeem lohpeem un ir preeksch swehreem; bet pah; wahjeem zilwekeem tanni semme ne gahdajoh; ne mas, jo teizoh: schee zaur saweem pascheem grehkeem un wainahm effoht krittusch; wahjibâ un tadeht teem ne waijagoh; palihga.

Kristiga mihlestita spehziga.

Zitti laizigi pasaules waldineeki, kâ jau sinnams, mekle sawu walsti paschaku darriht karrodami un affinis isleedami. Bet Deews, sawu walsti wihs semmes wairodams, ne darra wis tâ; mihlestita irr winna eerohzis un pazeschana tas zelschs, pa kurren schi staiga. Tâ wezzôs laikôs kahds kristigs mahzitajs, Ambrosius wahedâ, dshwoja Wenizias teesâ wezzâ Zuhdu-semme; tas no gruhstas flimmibas peezehlees, apnehmahs sawu pateizibu Deewam rahdiht ar to, ka paschâ netizzigu paganu middû gahje, Jesus ewangeliumu fluddinagt, ne behdadams pah; wissahm tahm breefmahm, kas winnu tur draudeja. Winsch apgehrbeh; kâ kohpmannis un tâ ar zitteem beedreem kohpâ nogahje us kahdu zeemu ne tah; no Libanus kalneem, un tur eefahkumâ daudsinaja, ka effoht nahkusch; reekstus pirkt, ar ko schis zeems wiss'wairat andelejahs, un ta deht jau winni ar' maifus bij' nehmuschi lihds. Bet kad winni sawâ kohrteli garrigas dseefmas dseedaja, luhl', tad steidsehs zeema wihi un seewas kohpâ, aislohdhsija winneem durwis; noplehse juntu un sweede tur wissadus gruschus eekschâ, gribbedami tâ tohs kristigus reisneekus noslahpeht un aprakt. Bet schee Deewu luhgdami palikke meerigi un ne runnaja ne weenu wahrdu teem pretti, kamehr tee apnikke ap winneem darbotees. Tad tee beidsoht atplehse atkal durwis wakkâ, iswilke schohs no gruscheem un pawehleja tuhlin prohjam eet. Paschâ tanni azzumirkli atnahze tee no Keisera fuhititi meslu nehmeji, kas wairat praffija, ne kâ tee nabbagi zeema=eedshwotaji spehje ismakfah; pah; ko tee meslu nehmeji tâ saskaitesh; ka kâ wilki kritte teem nabbageem wirsû, winnus pleht un dihraht. Bet nu Ambrosius, kâ gohda wihrs tur dauds paschstams, sahje preeksch winneem aisluhg; un apgalwoja, ka winsch scheem to waijadhsigu munitu ismakfaschoht. Un tad winsch tuhlin steidsehs us pilsehtu, paleeneja no sawa drauga labbu teesu naudas un ar to apmeerinaja tohs neschehligus plehsejus. Un luhl', kâ schis mihlestitas darbs tohs eedshwotajus uswarreja! Winni nu ne sinnaja sweschineekam kâ pateikt un kâ winnu flaweht par tahdu mihlestitu. Tuhlin winnu luhdse, lai paleekoht winnu zeemam par preekschneeku. Winsch to arri usnehmahs, bet tiklai ar scho sinuu, ka lai tad schee kristigu basnizu sawâ zeemâ usbuhwe. Lautini ne kawedamees to darrija; un kad nu arri mahzitaja waijadse-

ja, tad scho paschu Ambrosiu arri par mahjitaju eezehle, lai winsch scheem buhtu par gannu un waldineeku tà pat eefsch garrigahm, kà arri eefsch laizigahm leetahm. Tà nu Ambrosius pa trim gaddeem sawus ammatu labbà meerà iswaldija un eetaifija to kristigu draudsi, kas wehl scho baltu deenu tanni weetà atrohdahs un par Maronitereem sauzahs. (Ebr. 6, 10.)

A. L.

G o h d a p r a h t s.

Rahds baggats rahtskungs Alekxandries pilssehtà Egiptes semmè lifke sudraba kalejam ustaisht selta un ar dahrgem afmineem isrohtatu krusu, ko winsch basnijai gribbeja dahwinahst. Kaleja meisteris scho darbu usdewe weenam sawam sellim, kas winnam bija mihtsch zaur to, ka tas labbi sapratte sawu ammatu un wiffadi ustizzams turrejahs. Kad sellis darbu eefahze, tad winnam kas prahtà eekritte un winsch pee sewis dohmaja tà: "Kad tas baggats rahtskungs tif dauds no sawas mantas Jesum par gohdu ardohd, woi tad mannim arri ne peeklahtohs no sawa masuma ko peemest? Warr buht, ka mihtlajs Pestitajs mannu masu dahwantu tà pat schehliti usflatta, kà tahs nabbagas atraknes artawu. Es gan sinnu, ko darrihschu: es to algu, kas man par scho darbu nahkhs, eemihschu feltà un to tè peelkschu klahst." Kà dohmahts, tà darrihts. Kad krusis bija gattaws, tad rahtskungs to lifke noswert, eefam wehl tee dahrgi afmini tur bija eefakti. Un kad winsch to atradde smaggaku, ne kà bija pastellejis, tad schlitte, ka effoht wileiba klahst un prassija meisteram, kà tas nahkotees. Meisters atfauze selli un tam prassija. Schis tublin gohdigi isteize, ko bija darrijis. Tad tas rahtskungs brihnodamees sazzija: "Dehls, ka tu tif gohdigi effi darrijis un wiffu sawu pelau Kristum dahwinajis, ar to gribbedams tur muhschibà mannim lihdsmaninoake buht, tad os tewi no schihs deenas usnemmu par sawu dehlu un tew buhs eemantohst wiffu mannu baggatibu." Rahtskungs turreja wahrdu un kad miere, tad tas sudraba=kaleja sellis eemantoja waitak kà fimts tuhstoschus dahlderus. (2. Kor. 9, 7.)

A. L.

M u h s c h i b a.

Baggata muischneeze Englanderu semmè bija tohti padewusehs wiffadahm pafaules lustehm un fewischti us kahrtu=spehleschanu. Rahdu reis wiffu deenu nodsihwojuse pee kahrtu=spehleschanas, ta wehlà wakkarà pahrnahze mahjà un atradde sawu deenest=meitu lassohst kahdà garrigà grahmatà. Winna peegahje klahst, apflattija to grahmatu un tad teize: "Al nabbaga dwehsele, kahdu preeku tu gan warri atrast, tif ilgi tahdà grahmatà skattidamahs?" — Nu naktes peenahze un abbas gahje gulleht; — bet leelmahtei meegs ne nahze un ne nahze; ta sehdeja gultà, gauschi raudadama un waimannadama. Deenest=meita, to dsirdedama, peegahje klahst un waizaja: kas winnai kaitohst? Schi elfodama atbildeja: "Al, es sawà grahmatà eeskattidamahs, eeräudsiju weenu tahdu wahrdu, kas manni gauschi nemeerigu padarra. Unj tas bija tas wahrds: muhschiba." No schi brihscha teelmahte atfazzija kahrtu=spehleschanai un wiffem grehziigem pafaules preekem, un taifijahs ifdeenas gattawa buht, us muhschibu no=eet. (Ebr. 4, 12.)

A. L.

Rekrufchu dseefma.

1. Man teefcham prohjam jazeet irr,
So lohft ifwilzif,
Kas man no tehwa=semmes fchire;
Pats Deews to nolizzif!
2. Tu Deews, man behdas drohfhini,
Ka neraud azina;
Un mannu firdi preezini,
Kad karrohgs wehzina.
3. No tew, Kungs, gaidu fpehzibu,
Tu man ween fiprini;
Dohd' turreht fawu tizzibu
Lihds pehd'gu affini!
4. Kad fohbin man pee fahneem johsch,
Un kalpoht swehreschu,
Ead, kaut gan behdas firdi kohsch,
Uf tew, Kungs' zerrefchu.
5. Buhs karrä jazeet, eefchu arr',
Un trihfchu fohbini;
Ead redsehs gan, fo latweets darr',
Winfch fahw lihds affini!
6. Kad no=eefchu uf flaktinu,
Ead zitteem uffaufschu:
"Draugs, peeminn' pafar'=ftundinu!"
Un pats tä dseefafchu:
7. „Juhf, eenaidneeki, drebbeet ween,
„Mums wiffeem drohfscha firds!
„Mehs gottawi iffatru deen'
„Ezeet eefsch kare=pirts!
8. „Vehz wezzu wihs karsch mums buhs,
„Weens wihs dauds ufwarrehf;
„Mehs nepraffam: zif fipri juhfs? —
„Kur fahwait? praffam mehfs.
9. „Woi nedfirdait, fä prett'neeks fchauj?
„Nu gailuf ufwillfim!
„Mums kahdu deenu buhs jafkauj,
„Ead meerä dshwofim!
10. „Nu, brahli, fipri karroffim,
„Ead meers buhs femmei dohtf;
„No nofchauf, par to raudafim,
„Kas dshwi, teem buhs gohds!
11. „Lai duhmi kuhp, lai lohdes birft,
„Lai fohbins pah man swann'!
„Lai draugs man preefschä, fahnif mirft,
„Det manna dseefma ffann:
12. „Pirms behgim, labbak' frittifim
„Ur brunnahm mehfs gare femm'!
„Ead fohdait muhs, ja behdffim,
„Deews, feifer, tehwa=semm'!"

R....n.

(47tai un 48tai lappai weffels bohgens par pawaddoni, kur atrohdaß: I. Zettorta dalka tahs mahzibas pahr Jahsepa fahffeem; un II. No teem fahffeem, fä gahjis paf faulä ar krittigu tizzibu no Apustuku laifeem lihds taggad: ohtra laika trefchas nodalkas etrajs aabbals.)

Siina, zif naudas 25. Nowember=mehn. deenâ 1842 eefsch Rihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Subr. nauda. Nb. R.	Par	Makfaja:	Subr. nauda. Nb. R.
1	puhru rudfu, 116 mahrzinus smaggu	1 30	1	pohdu (20 mahrzineem) wafku =	7 —
—	meefchu, 100 mahrzin. smaggu	1 —	—	tabafa = = = = =	— 65
—	fweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2 40	—	fweefta = = = = =	2 40
—	ausu = = = = =	— 70	—	dfelfes = = = = =	— 75
—	firnu = = = = =	1 25	—	linnu, frohna = = = = =	2 —
—	rupju rudfu = miltu = = =	1 40	—	brakka = = = = =	1 80
—	bihdeletu rudfu = miltu = =	2 —	—	fannepu = = = = =	1 —
—	bihdeletu fweeschu = miltu =	3 25	—	fchfihu appinu = = = = =	2 —
—	meefchu = putraimu = = =	1 50	—	neschfihu jeb prezzes appinu	1 20
—	eefala = = = = =	1 10	—	muzzu filku, eglu muzzâ = =	7 —
—	linnu = fehflas = = = = =	2 50	—	lasdu muzzâ = = = = =	7 25
—	fannepu = fehflas = = = = =	1 50	—	smalkas fahls = = = = =	4 10
1	wesumu feena, 30 pohdus smaggu	3 —	—	rupjas baltas fahls = = = = =	4 40
barrotu	wehreschu galku, pa pohdu =	1 20	—	wahiti brandwihna, puffdegga =	6 75
			—	diwdegga = = = = =	8 50

Brihw drilkeht. No Widsemmes General=gubernementes puffes: Dr. C. E. Rapiersky.

Lattweeschu drauga

pee № 47 un 48.

19 un 26 November 1842.

Derrigas mahzibas par Jahsepa stabsteem.

(Stattees № 39 un 40; 41 un 42; 45 un 46.)

Dreekschajâ lappinâ dabbujam to mahzibu: Deews gohðigam zilwekam palihðs wiffâs weetâs; Deews uszell to nabbagu no pißschleem, un paaugstina to behðigu no dubleem. Ir zeetumâ Jahsepu gohðaja; jo zeetuma fargâs to likke zitteem zeetumneekem par usraugu, un schee labpraht no Jahsepa padohinu nehmahs. — Dreekschajâ lappinâ arri aissnehmam no sapneem runnaht, mahzidami: kas sapni irr, no kam winni zellahs, woi tee wehrâ leekami, un kas teem jadarra, kam sapni wiffai mahzahs wirsi. — Redsejam meefas un dwehseles ahrsteem padohms japrassa; pee kahrschulneezehm un sihlneezehm un Eschigganeem un gudrahm seewahm sapnu isstahstischanas melleht un winnu isstahstischanu tizzeht, kristigam zilwekam un prahta laudim irr grehks; jo sapnu isstahstischana peederr Deewam, un mums ne buhs pee sapneem turretees, bet pee Deewa ta Runga pateeffiga un neschaubiga wahrda.

Tad nu schodeen ne buht pee teem sapneem ne fawesimees, kas tam Egiptes kehni-
nam Waraüm porahðijahs. Ko dreekschajâ lappinâ no abbu usraugu sapneem stahstisam,
tas geld wehrâ list pee wisseem sapneem. Upzerresim schodeen (pehz 1 Moßs. gr. 41 nod.)

Zaur to Jahsepam weißees no zeetuma isnahkt un gohðâ tikt.

No ta laika, kur Jahseps Waraüs usraugeem winnu sapnus, to tee bija sapnojufchi,
pareisi bija isstahstijis, Jahseps wehl diwi gaddus zeetumâ bija. Tas dsehreenu deweju
wirfneeks Jahsepu bija peemirsis. Tê gaddijahs pehz diwi gaddeem Waraüm tohs diwus
sapnus redseht no tahm treknahm un leefahm gohwim, un no tahm kuplahm un tukschahm
wahrpahm. Un kad Waraüs, no faweem sapneem pamohðees, bija behðigs fawâ garrâ,
tad winsch suhtija un aizinaja wiffus Egipteru sihlneekus un wiffus gudrus, kas tur bija,
un isteize teem fawus sapnus, bet ne weens ne bija, kas buhtu Waraüm tohs sapnus
warrejis isstahstiht. Tad tas dsehreenu deweju wirfneeks us Waraü fazzija: es atmin-
nohs schodeen fawas noseedibas. Kad Waraüs bija apdusmojees prett faweem kalpeem,
un likke man ta aumeistera nammâ zeetumâ, man un to maifes zeppeju wirfneeku, tad
mums abbeem bija sapni. Un ne weens ne bija, kas mums tohs sapnus buhtu warrejis
isstahstiht. Katram bija fawabs sapnis. Tad gaddijahs tur zeetumâ buht kahðs Ebreißis
jauneklis, un kad schim fawus sapnus bijam isstahstijufchi, tad winsch muhs mahzija, kâ
tee sapni effoht saprohtami, un tã, kâ winsch tohs mahzija saprast, tã arri teescham irr
notizzees. Us scheem wahrdeem Waraüs pawehleja Jahsepu ahtri no zeetuma iswest ahvâ.

Jahsepam nabbadsinam zeetumâ matti bija garri isaugufchi, tad nu winsch papreeks-
schu apzirpahs un apwilke zittas drehbes un nahze pee Waraüs. Un kad Waraüs us
Jahsepu fazzija: Es esmu sapni redsejis, un ne irr ne weens, kas to prastu isstahstiht, bet
es esmu no tewim dsirdejis fakkam, kad tu sapni dsirdi, tad tu to warrus isstahstiht, tad

Zahseps Waraiim atbildeja un fazzija: Tas ne stahw pee mannim, Deews Waraiim wissu labbu fluddinahs. Un Waraiis Zahsepam sawus sawus isstahstija, un Zahseps mahzija, ka schee sawni effohf sawprohtami, un dewe Waraiim to padohmu: Luf! pehz sawprattiga un gohdiga wihra un eezell to par Egiptes semmi. Laid Waraiis ta darra un eezell usraugus pahf to semmi, un nemm to stu teefu no Egiptes semmes eeksch teem septineem baggateem gabdeem, un lai tee sakrahj wissadu barribu par scheem nahf kameem augligeem gabdeem. Un lai tee labbibu sabere appaksch Waraiis rohfes, par ehdeenu eeksch pilfateem un to paglabba. Tad peetiks maife un barriba Egiptes semme tais tukschds gabbds.

Scheit redsam, mihtajs lassitajs, ka pasemmiba wissas weetas derriga. Tee par semmige Deewam patihf, bet lepneem tas Kungs turrahs prettim. Zits, kad to buhtu ar krahschnahm drehbehm no zeetuma isweddufschi ahra un kad to buhtu noweddufschi ta augsta Ehnina Waraiis preekscha, gan par to buhtu leppojees. Winsch buhtu ar leclu patikshanu tohs wahrdus dsirdejis, ko Waraiis tam fazzija: Klausées, tu jaw proht toht jebkurru katru sawni isstahstihf! — un ne buhtu pasemmigi atbildejis: Es gan to ne prohtu pars no sewis, bet Deews man warr schehligs buht un manni mahzihf ta Ehnina sawus ischekt. Zahseps atsinne, ka jebkurra katra gudriba un ka jebkaree labh padohms no zitta ne nahf, ka no ta Kunga, ta labb winsch ne leppojahs, bet eeksch firde pasemmibas un eeksch firde weenteesibas tam gohdu dohd, kam gohds peenahfahs, prohti: Deewam. Preeksch Ehnina waiga nostahdihf, Zahseps atgahdajahs, ka Deews arti Kungs pahf Ehnineem irr, ta labb winsch turrahs ir preeksch schi augsta kunga, ka gohdigam puifim, ka gohda-wihram peenahfahs. Waraiis bija maktigs, spehzigs, warrens Ehninsch. Egiptes walsts bija wezds laikds leela un stipra walsts. Wehrgu buhschana bija to brihd par Egiptes semmi, ka wehl schim brihscham tur wehrgt irr. Tad nu Waraiis warreja ar weenu wahrdu zilweku paaugstinahf un ar weenu wahrdu pee karratawahm peelikt klahf, ka winsch sawu spehku bija parahdijis pee saweem di weem usraugeem, weenu gohda zeldams un lidams ohtru pakahrt.

Egiptes semme un wissas austruma semmes, kad augsteem kungeem gribb gohdu doht, tad mettahs jaw istahlehm us zekkeem un nodure galwu pee semmes, un fluhpsta semmi, un peewelkshs, ka furs, rahpus pee augsta kunga klahf. Zahseps to ne dar rija wifs. Winsch sinnaja, kahds gohds kungeem jadohd. Winsch apzirpahs mattus, apgehrahf ar flaidrahm drehbehm un apstahjahs preeksch sawa kunga, winna pawehf leschanas klausitees. — Zik retti taggad kahds ta darritu, ja to peepefschi no zeetuma iswestu ahra. Tad ne sinn, ka peelihf un zik semmi peelohzitees un zik reis swahrku stuhrus fluhpsthf, un nolaisch azzis un iskaifa affaras un sahlf schehlotees un waima nahf par sawu nenoseedsibu, par to ka tam pahri darra. Un ka labb ta? Zik jaw gan ta labb, ka ta firde paschu grehzineeku pasuddina un ka irr bail, laid wehl ne nahf pee gaismas ween un ohtra leeta, kas bija noslehpta. Zahsepam ne bija ne ko slehpt, ta labb winsch ne bihtahs, kad to preeksch augsta Ehnina wedd.

Zits, kad winsch buhtu nomannijis: scheit tewim pohsts newaid, nu us labbu zekku effi, — ko winsch buhtu darrijis? Winsch buhtu pee sewim dohmajis: kall nu dselsis, kamehr karstas! Un winsch buhtu usnehmees, Waraii teikt un flaweht, kas tee par gudreem sawneem bijuschi, ko tas Ehninsch sawnojis, un ka par pasauli til gudru kungu ne warr atrast, kahds Waraiis irr, un ka par pasauli til labbu Ehninu ne warr atrast,

fahds Warais irr; ka ne kur tahda taifniba newaid, ka pee winna; ka winsch irr tehws
 wiffeem saweem laudim. Winsch buhtu fazzijis ta: »Lai Deews tas Kungs jums dohd
 firmus mattinus peedshwoht, par juhsu shehligu prahtu, par juhsu labbu firbi, ka juhs
 mannis no zeetuma isweddat abra. Us jums es likku wiffu sawu zerribu; un, kad es
 juhsu waigu eeraudsiju, tad man ka plehwes atlohbijahs no azzim noht, un es juhs
 eeraudsiju ka jaunu rihafauli. Un kad juhs eefahkat ar mannim tik shehligi un laip-
 nigi runnaht, tad man ka aamins no firbs nokritte un mannam aufim bija, itt ka es
 fluu dsirdejis kahdu Deewa engeli no debbesim nonahkufchu ar mannim runnaht. Ta-
 weem shehligem, taweem labbeem, taweem taifneem, taweem gohdigeem, taweem
 mihligeem kungeem! Kad es wehl buhtu kahds augsts wihrs — ar mannis nabbagu,
 Ebreisku jaunekli, ar mannis fwechineeku tik pasemmigi runna! Kad juhsu wagu
 dabbohn redseht, tuhdat firbs paleek drohschaka. — Juhs jaw ne weenam pahri ne
 darriweet. Juhs jaw nabbagu aistahwat; pee jums jaw taifnibu warr atraft. Ka winni
 mannim pahri darrijufchi un labbu ar taunu irr aismakfajufchi! Lai Deews ne dohd
 redseht, ka Potiwars, juhsu aumeisters mannim pahri darrijufchi! Winni gan paschi
 ne buhtu tauni bijufchi, winni manni turreja ka azzu peeré, bet winnu gaspascha, ta
 mannis eegrubde pohsta bedré. Un tu, waldegais Deews! Mahze wiffa winnas faine
 prett mannim doht palfchu leezibu! Woi tee mas us Deewu dohmaja, mannis ittin
 par nepateesi preeksh sawa kunga apfuhdsejufchi? Gan zeetuma affaras esnu kaiffjis,
 un kad to maifes zeppeju kungu un to wihsa deweju usraugu islaide no zeetuma, ka
 es luhdsoshs, lai jelle jums peeminn, ka man nabbadsiram darra pahri! Bet woi tad
 peeminneja mannis labba deena! Zeetuma, kad tohs kohpu, kad tohs meerinaju un
 drohschinaju, tad biju labs, bet no zeetuma isnahkufchi un gohda atkal tikufchi, ne pras-
 fija wairs pehz mannis. Un taf winni zeete, ko bija pelnijufchi, so tahds gudrs kungs,
 ka juhs, jaw ne darrihs ne weenam pahri. Bet nu es sinnu, ka juhsu taifniba man-
 nus eenaidneekus arri sinnahs atraft. Es winneem taunu ne wehlu, lai Deews win-
 neem atmakfa, ko winni man irr darrijufchi.« — La zits zeetumneeks buhtu wiffu no
 galla isstahstijis un buhtu raudsijis ta kehina prahtu us atreebshanu lohziht un aplin-
 kus ar wallodu kahdus nekahdus rinkus apmettis, winsch buhtu kahdu shehlastibu no
 Warais luhdsees.

Mahzees scheitan ar augsteem kungeem apeetes no Zahsepa. Effi gohdigs wif-
 sas weetas, un dohd kungam kahdu gohdu, kahds gohds peenahkabs, turrees ka zilweks,
 tad tew arri ka zilweku eeraudsihs. Ne peelunzinajees kungeem flahht ar saldu mehli.
 Wai! teem, — ta mahza Deewa wahrds, — kas to, kas labs, fakka taunu, un to,
 kas tauns, fakka labbu, — un schis wahrds tewim wehra leekams, woi tu runna ar
 kungeem jeb ar kalpeem, ar to wiffusemmaku jeb ar to wiffaugstaku. Ja ar kungeem
 runnaji, tad sinnams, paturri, ka prett dsennuli ne warr laisihht un prett straumi ne warr
 eet. Ja Deews winnus angstaki par tewi zehlis, tad tu winnus semme ne pagahsifi.
 Zaur to, ka zeppuri ne nohemmi, ka gohdu winneem ne dohdi, taf katrs paliksees sawa
 weeta, kungs sawa weeta un tu sawa weeta! Zaur to, ka effi isgehrbees kungam
 lihdsigs, un ka gresnojees par eelu, us zellu eedams, taf taf weeta effi un palikfi, kureta
 Deews tewi nolizzis. Bet atkal ne dohd kungam wairak gohdu, ka peenahkabs. Ne
 eij rahpus un zellus ismettees pee kunga flahht; tu jaw ne effi funs, bet zilweks. Ne
 eij swarkus fluhpsstidams pee kunga flahht. Kam to tew wahjaga? Un ja juhs dohmajat:

fungi tã gribb, un ja tã pee wiina ne eeffi, tad wiifch tewi ne paklaufhs, tad —
es fakku: naw wifh tã. Prãhtigeem kungeem tahda gohda dohfehãna reebj; un ja
tas kungs arri buhtu pehz tahda neprãhtiga gohda fãhrigs, jo daschi fungi ne fint ar
taudim zittadi runnaht, fã ar bahrsibu, ar fauneem wahrdeem, tad tee laudis win-
nus famafta, fas teem par labbu rohku irr. Zik dasch usraugs proht fãzzih tã: »Kas
par jums, zeenigs tehws, fehlohjãhs un fuhdsãhs, tas grehku pelna! Juhs ne wee-
nam pahri ne darrat. Tã, fã juhs darbus wiffus noleekat, fãtru fawã fãhrã un fawã
laifã, tad jaw ne warr labbã wairs. Tee darbi jaw irr meegã padarrami, fo juhs
leekat darrih. Kad ne wiifcho strãhãht, tad ir pats Deews gullebamam maifi ne
dohd. Ko wiina brehz ittijn fãldri par neekeem. Lai Deews dohd wiffeem tã pãrehft,
fã wiinneem irr fo ehft, un tã pelnitees, fã wiina pelnãhs, tad gan dshwotu wiffi lai-
migi!« — Un ja tahds fanãh ar pagastu, fanãh ar fãimneekeem, atkal pa wiffam fa-
wada walloda. Tad proht fãzzih: »Ko ar behnu runnãhs! Patauj behnam walku,
ikfundas gallã jauni padohmi! Ko es efmu wiinneem fãhstijis un efmu lizzis ar fãis-
dreem wahrdeem preekfehã, fã wiina isphofths par wiffam pagastu, fã ue warrehs ne
weens fãimneeks dshwoht, bet — woi tad klaufa, woi tad peeneem mahzibu!« —
Redsat, tahdi laudis ar diwprãhtigu mehli irr dauds! Ja wiifch runna ar kungu, tad
kungs labs, tas wiffu labbakais, un pagasts flifts; ja runna ar fãimneekeem: fehẽe labbi,
bet kungs ne kam derr, tas ihfs no padohma. Un fã labb tã darra? fã labb flibbo
ar kungu un flibbo ar pagastu? Tã labb, lai pelna no abbeem. Kad tahdi laudis
labbi peefuhkufchees, tad iseet pa wahrteem ahã un preezajãhs, fã wiina gudriba teem
labbi isdewusees.

Zik fawadi Jãhseps darra. Jãhseps sinna: bes Deewa sinnas mannim mattianu
galwã ne warr aifstift; fo warr man tauni zilweki darrih, ja Deews teem walku ne
tauj? Kad wiina brahti to eemette bedrẽ un Warãis to likke eemest zettumã, tad
Jãhseps turrejãhs fchinni tizzibã: Tas man par labbu, fã tas Kungs mannis pahmah-
za, jo pahmahzihfs no ta Kunga, es no grehkeem atmohstohs. Un no bedres isnemts,
no zettuma iswests, wiifch ne dohma us to, zittam kam pateift, fã tik ween Deewam.
Tã labb wiifch ne dohma, no zettuma iswests, us fawu labbumu, nedf arri wiifch
us to dohma, faweem eenaidneekeem atreebtees. Ne wahrda gallinu wiifch ne pee-
minn no faweem prettineekeem, nedf arri wiifch zaur faldeem wahrdeem Warãim pee-
gladhãhs flãht. Warãim isstãhstijis, fã wiina fãpni fãprohtami, wiifch Warãim fcho
padohmu dohd: pehz fãprattiga un gudra wihra luhfoht, fo warretu par usraugu eezelt
tais tulfchõs gaddõs pee labbibas fãkrãhfehãnas. Un kaut sinnadãms, fã Deews, tas
Kungs, ar to bija, wiifch ne dewe pats to padohmu, laid wiina pãfchu nemm par tahdu
usraugu. Bet redsi, Warãis pats fcho padohmu uskehre un fãzzija us Jãhsepu: Tã
pehz, fã Deews tew no wiffam fchãhm leetãhm irr sinnu dewis, tad ne irr ne weens
tik fãprattigs un gudrs, fã tu. Tew buhs par mannu nammu buht, un wiffeem man-
neem taudim buhs tawam wahrdam klaufih, pehz ta gohdafehflã ween es buhshu lee-
lãfs, fã tu. Un Warãis us Jãhsepu fãzzija: Redf, es efmu tew par wiffu Egiptes
semmi eezehlis.

Tã israhdiãhs pãteefigs, fo Salamãns fakka eeksch gudribas grahmatas: Tã gu-
driba isglãhbj tohs no behdãhm, fas pee wiinnas turrahs. Schi irr to taifnu, kam
preekfeh fawã brahta dusmibas bija jabehg, us taifneem zeffeem waddijufi, wiinnam to

Deewa walstibu rahdijusi, un winnam sinu dewusi no tahm leetahm, kas swehtas irraid; to apgahdajusi eeksch behdahm, un winnu wairojusi pee saweejn darbeem. Kad winnam zaur negaifibu warras darbus darrija, tad schi bija klahrtam darrija to baggatu. Winna to pafargaja preeksch eenaidneekem un paglabbaja to no teem, kas us to gluhneja, un dewe tam uswarreschanu eeksch stipras zihnischanas, ka tas atsichtu: Deewa bihjaschana, ta irr jo warrena, ne ka wiffas zittas leetas. Schi ne atstahje to pahrdohu taifnu, bet isglahe to no grehkeem. Ta nolaidahs ar winnu eeksch bedres, un eeksch saitehm ta winnu ne atstahje, kamehr ta winnam eedewe to zepteri tahs walstibas un warru pahr teem, kas tam warras darbus bija darrijuschi. Un parahdija tohs melkutus effam, kas winnu iskehijuschi, un dewe tam muhschigu gohdibu.

Un Warais nowilke sawu grehsenu no sawas rohkas, un dewe to Jashsepam rohkas, — par sismi, ka Jashsepam bija brishw eet zaur wiffahm atsehghahm, un apgehrbe to ar dahrgu audeklu drehbehm, un apkahre selta schlehdes apkahre winna kaku. Un likke to braukt us saweem ohrejeem ratteem, kas winnam bija, un isfauze winna preekscha: schis irr tas semmes tehws! un eezehle to pahr wiffu Egiptes semmi. — Un Warais eedewe Jashsepam par feewu Potiwera, ta augsta kunga un preeftera no Onna meitu par feewu. Schis Potiwers ne bija ween un tas pars ar Warais kambarjunkeru jeb aumeisteru, kam ne bija wahrds Potiwers, bet Potiwarz. Potiwarz bija aumeisters, bet Potiwers effohs bijs no augsteem Egiptes semmes mahztajeem. Zitti Jashsepam to gribbejuschi greest us taumu, ka winsch effohs pagana meitu fewim par feewu nehmees. Bet kad Jashsepam tahda warren leela waldischana no Warais bija nodohra, tad prohtams, ka ne weens Jashsepam ne buhs leedsis sawu feewu sawa tizziba eelaift. Ar scho feewu Jashsep peedshwoja diwi deklus. Tas pirmdsimtajs dehs dabbuja to wahrdu Manassus; tas irr pahrculohs: Deews lizzis (behdas) atsmirst, un ta ohtra dehla wahrds bija Ewraim, tas irr: Deews man lizzis augt (behdu semme). Un Jashsep bija to reis 30 gaddus wezs. Septiapadsmid gaddu wezzu winnu pahrdewe us Egiptes semmi — tad winsch pa wiffam bija 13 gaddus lihds schin Egiptes semme bijs, un no scheem wairak ka diwi gaddus zeeruma.

Tee septimi pilnee gaddi pahrgahje un tee septimi tufsch gaddi atnahje, ittin ka Jashsep bija mahzijs. Un Jashsep sakrahje to labbibu pilnds gaddos un zehle leelas magasihnes, un likke to labbibu pilfatos, to labbibu ikweena pilfata tibruma, kas apkahrt to bija, winsch likke eeksch ta pilfata. Un kad tee tufsch gaddi nahje, tad wiffa Egiptes semme arri baddu zeete, un Warais laudis brehje pehz maifes. Bet Warais us wiffeem Egiptereem fazzija: eita pee Jashsep; ko tas jums fazzis, to darrait. Un ne peetikke ne ween Egiptereem, nahje ir no zittahm weetahm un zittahm semmehm scheid labbibu pirkt.

No schi stahsta lai to mahzibu nemnamees: ka pilni un swehtiti gaddi un ka tufsch gaddi no zitta ne nahk, ka no ta Kunga. Ja tawi laukt pilni ar koplahm wahrpahm irr, tad ne leppojees un ne dohma pee fewim: Es esmu ismannigs bijs labba laika seht! Es sawus laukus arri esmu kreetni un pareis, eekohpis, par to man aug, un par to man irr. Bes ta Kunga sinas ne weens graudinsch ne usdihgst, ne weens afuis ne usaug, ne weena wahrpa ne isplaukst. Ja winsch ne dohd agru un wehlu leetu, ja winsch ne dohd rhta un wakkara rassu, ja winsch ne fuhra fittumu un aufstumu, katreu sawa laika, tad ar wiffu sawu gudribu un ismannibu ne neeka ne eespehfi.

Tad nu pilnâ gaddâ lai lezz tawa firde no preekeem, ka Deews schehligu azzi us tewi usmettis, bet — atgahdajees arri, us ko Deews tew pilnus laukus irr eedewis! Ne us to, lepnigi un kâhriigi dshwoht, ne us to, Deewa dahwanas walkaht, meefu pohstigt un dwehfeldi maitaht, ne us to, rofkas falikt flehpi. Deews tewis irr swehtijis, labbu darrigt saweem brahteem; wînsch tewim irr dewis, ka tewim irr ehst un parehstees, un ka tewim irr, eedoht tam, kam newaid. Waraiis tais pilnôs gaddôs ne taifija leelas dshwes, wînsch ne dshwoja kârumâ un lihgmibâ; wînsch ne zehle staltas pillis, wînsch ne turreja to leeku pataufchanu: Deews warr wairak eedoht, ne kâ es spehju patehrecht. Waraiis, kâ prahta-wihrs, sinnaja: Ne spihd wîfs faulite ikdeenas jauki; apstahjâhs irr mahkuli preekschâ; un brihscham gaid ar gaidifchanu, lai faule atnahk, bet tak ne nahk. Tapatt arri nahk pehz weeglahm deenahm arri gruhtas deenas, un pehz pilnahm wahrpahm arri tufschas wahrpas un pehz pilneem gabdeem arri tufschî gaddi. Scho mahzibu Jahseps Waraiim dewe un Waraiis scho mahzibu peenehme.

Lai schein jelle, mihtajs lassitajs, arri to paschu mahzibu nemmamees no Jahsepa, prohti: pee labbas pelnas un eeksch swehtiteem gabdeem grassî taupigt! — Grassis no rofkas ahtri kriht ahra, bet grassî pazelt, zil tur darba! Dasch krisdams, eekriht eeksch smilkim un pihschleem, un irr leelas meklefchanahs, un jalohka ilgi muggura un jastaipa pirkstl, kamehr to atrohn. Tapatt grassî pelniht irr gruhti, bet grassî pahralist irr weegli. Tâ irr pee ta, kas turr waldischanas zepteri, un tâ pee ta wissumafaka algahdscha. Abbi irr ween un ta pascha debbesu-tehwa behrni, un abbi stahw appaksch ta pascha likkuma: Kam dauds irr, tam peedoht klahk; kam mas irr, tam atnemm to paschu, kas tam irr. Pirmajs grassî, ko eeleek krahschanas lahde, gruhti eegahdaht, iknogadda tas grassî wairojâhs. Ur mantas pelnischanu irr, kâ kad sneegu fauju pahr mihtstu sneegu wekk. No eesahkuma tik mas, kâ behrens to warr pazelt, pehz tik leels gaddahs, — ne pee mums, bet kalnainâs semmês, — ka ne weenu paschu ehku, bet mescha stubri un dauds ehkas us reis parihj. Tâ pee naudas pelnischanahs un pee naudas pahrtahreschanahs. Kad fahk parradôs krist, tad parrads pee parrada sanahk klahk, kamehr ispohtsa zilweku pa gallam.

Wohl lai mahjamees no schi stahsta: Kâ Deews wal dineekeem nahk par paligu, un ka mums peenahkâhs ar firde-weenteesibu appaksch wimmu prahta pasemmotees. Ja Deews wal dineekeem tahdu prahtu eedoht, jeb tahdu walku patauj, weenu leetu schâ un ohtru tâ eezelt, tad jaw Deewa sinna un sinnaschana pee tam arridsan klahku irr. Un kur Deewa sinna, jeb kur, ja ne wairak Deewa sinnaschana klahku irr, tur arridsan mums ne kahds gruhtums ne usnahks par taunu. Deews saweem behrneem sinn wissu par labbu greest. Ja taggad eeksch pilneem gabdeem liktu to peektu dalku no wissas labbibas fabeht un to darritu weenu gaddu, tad dasch gan fazzitu: ne kaisch ne neeka, atleekahs pascheem jaw arridsan deesgan. Bet ja krahtu weenu un ohtru un treschu gaddu u. t. j. p. tâ, ka wissas magasihnes buhtu pilnas un wissî apzirkni pilni, kur tad brehtu ar leelu brehtschanu un schehlotohs ar leelu schehloschânu! Tad fazzitu: »Woi tur mas irr sapraschana klahk? kam nu to mas wajadsetu? Deews sinn, kur wissu lîks. Labbat wehle schurkâhm apehst, ne kâ pascheem paturreht. Salka gan, ka Deews irr debbesis, kas wissu reds un wissu walda, bet woi tahda aplama buhschana arridsan warr nahk no Deewa?« — Tâ taggad runnatu, kur tak mums ne

ween schis stahsts mahza, bet arri pats Jesus mahza, walbineekeem meflus doht, un
fawus fungus klauscht, tiklabb labbus, ka taunus.

Ja nu usnemmam tohs wahrdu, ar fo eesahkam fawu mahzibu, proht: zaur fo
Jahsepam weizees, no zeetuma isnahkt un gohda tik, tad peenemm' scho mahzibu: zaur
fawu deewabihjigu firbi, zaur fawu pateessigu muttes wallodu un firbs pasemmibu.

Kungs, stiprajs Deews, baggati un nabbagi irr appafsch tawas wiffwehzigas roh-
kas. Waldi pahr mums wisseem ar fawu schehlafibu. Dohd' mums tahdu firbi, kas
fawus labbadarritajus peeminn', un tahdu firbi, kas pee faweem prettineekeem ne at-
reebhajs. Lai waldam fawu mehli no wiltigas wallodas. Ja mums labbi fungi, lai
tohs fwehtjam, ja mums bahrgi fungi, lai eedrohschinajamees ar to tizzibu: tewim
naw gruht' palihdseht. Kungs, palihdsi mums wisseem, Jesus Kristus labbad. Amen.

W. P.

S t a b l i,

fa

gahjis pasaulé ar kristigu tizzibu no Apustuku laikeem lihds taggad.

D h t r a i s l a i k s.

No Keisera Konstantin lihds pahwestam Gregor tam septitam.

(No 325ta gadda lihds 1073schai pehs Kristus weedsimschanas.)

T r e s c h a n o d a k k a.

Tanni laiká ar kristigu tizzibu wairs ta ne bija wis', ka Apustuku laikos.

(Dhtrajs gabbals.)

Ar teem preestereem un mahzitajeem tanni laiká teescham stahweja gauschi fikti.
Netti weens drihtstejajs, Deewa rakstus pats lasscht un pahrdohmaht; jo wiffi ballo-
jajs, kahdu mahzibu useet, kas zittam augstakam mahzitajam woi kahdai basnizas ru-
nas-deenai ne buhtu par patikschanu. Bes tam winneem schlitte dauds weeglakt buht,
tik to peenemt, fo jau zitti tizzeja. Un kad nu arri paschi walbineeki to kristigu tizzibu
peenehme, un sahze fargahkt un aisstahweht, tad kristigeem mahzitajeem jau ammats
wairs ne bija tik gruhts lihds affinim, bet brihscham arri gohda pilus, fewischki pils-
sehtas, un kehniu un Keiseru nammos. Kamehr basnijahm leelas mantas, un mahzi-
tajeem leels gohds un leelas eenahschanas tilke, tamehr arri brihscham gaddijajs, ka
daschs tik mantas un gohda deht tahdu weetu melleja, un driht arri sahze tahdus amma-
tus par naudu pahrdohkt. Un ta nu jau tas zelsch' bija gattaws wiffahm tahm breefinahm,
us fo Apustuls Pahwils sihmejajs, fazzidams: »to es sinnu, ka pehs mannas ais-
eeschanas plehstigi wilki pee jums eelausifees, kas to gannamu pulku ne faudsehs.« (Apust.
darb. gr. 20, 29.) Zurflaht tee mahzitaji dsinnahs lauschu preekscha us wiffadu wihji
parahdikt, ka winni dauds labbaki effoht pahr zitteem zilweekeem, kas naw mahzitaji: gehrb-

bahs zittadi, un lufkoja dabbuht pa wiffam zittus gohdu un ir zittas teefas. Ak kaut
 jel wiini labbaki buhu dsinnuschees, jo deenas jo swehtakt, jo pasemmigaki, jo scheppli-
 gaki dsihwojoht, gohdu dabbuht Deewa preekschâ! Bet raug, pee ta daudseem bija
 leels truhkums. Zitti bija tik nemahziti, — ka 431mâ gaddâ us to leelu runnasdeenu
 Eweseru pilssehtâ nahze gaisinâ, — ka weens bissaps un weens preesteris ir ne pratte
 sawu wahrdu rakstih; zitti bija tik beskaunigi un besdeewigi, ka wiinu nedarbu deht
 sawadi likkumi bija jadohd; ta tas besdeewigs bissaps Zirrillus no Aleksandries (ap
 430tu gaddu) appaksch sawahm paschahm azzim bes strâpnes zilwekus liffe kaut un no
 kaut. — Un tok wiini no laudim prassija to wiffleelaku gohdu: lai butcho winneem rohku
 un mettahs preeksch winneem semmê. Kaut nu gan daschs deewabihjigs zilweks, tah
 das negantibas un breesmas eeraudsisis un gribbedams no tahm glahstees, gahje
 tuknessi un floshterds, tatschu arri schê driht tahda patte dshwofchana sahzhahs, ta,
 ka retti ne bija, ka paschi tee muhki zehle dumpf prett kristigu draudsi un waldischannu.
 Tai laikâ, kad tas bissaps Zirrillus dshwoja, zehlahs muhks, kas, lihds ar 500 beed-
 reem no sawa floshtera, keisera gubbernataxam eelsch Aleksandries uskritte un wiinu
 ar afmineem tik ne nomehtaja. Bet jo negantaki un grehzigaki tee mahzitaji un
 preesteri dshwoja, jo wairak arri dshnahs no ahrenes tauschu preekschâ jauki spih-
 deht, sawas basnizas ispuschkoht un isrohtah un arri paschu Deewa-kalposchannu istaisht
 par tohti brangu. Ihsâ laikâ jau tik zeerischu kristiga tizzibâ atraddahs, ka tas
 wezs basnizas-tehws Augustinus, kas 430tâ gaddâ nomire, jau par to fuhdseja,
 sawas gramatâs rakstidams-tâ: wiffu Schihdu baukli un likkumi naw bijuschî tik war-
 ren' gruhti, ka wiina laikâ ta kristiga Deewa-kalposchana. Par to krusstaschmi tizzeja,
 ka tai brishnischki spehki effoht; pagohdinaja eelsch basnizahm swehtu zilweku kaulus un
 drehbes, un driht arri wiinu bildes, eeswehtija wassu swezjes, un eezehle leelu pulku
 swehtku un paswehtku. Mahzija jo deenas jo stipraki, ka zilweks ar schahdeem tah
 deem labbeem darbeem jau warroht Deewa patikschanu dabbuht, prohti: gawejoht,
 paharus flaitoht, dahwanas dohdohht woi nabbageem woi basnizahm, ja arri prahts
 ne mas ne buhtu tizzigs. Weidsiht wehl zehlahs tas bissaps Gregor tas leelajs
 ar to mahzibu, ka effoht zilwekeem pehz nahwes sawads ugguns gaidams, kas wi-
 nus schlichstijoht no wisseem grehkeem, bet fo arri mahzitaju luhgschana spehjoht rem-
 deht un pa wiffam isdsehst. Luf, zaur tahdu negantu mahzibu arri notikke, ka mahzitaji
 sahje leelitees, ka wiini zilwekeem ir pehz nahwes warroht grehkus peedoht par naudu.
 Pahr wisseem zitteem mahzitajeem tanni laikâ sahje tas bissaps eelsch Rohmas
 pilssehtas jo deenas jo wairak leelitees, ka wiinsch ihsten effoht wiff-pirmajs. Tee zitti,
 un sewischki tee bissapi no Konstantinopeles, Jerusalemes, Antiokies un Aleksandries,
 wiinam strihdejahs pretti, labprah paschi gribbedami tee pirmi buht, un kad wiinsch lep-
 podamees isteje, ka wiinam weenam tas gohdawahrds; pahwests (tas irr: tehws)
 peenahkotees, tad tee zitti wiinam pretti peenehme to wahrdu: patriarki (tas irr:
 wezz'tehwi). Bet daschas leetas notikke, kas Rohmas bissapeem par labbu nahze, se-
 wischki ka keiseri paschi eelsch Rohmas dshwoja un schohs bissapus tohti zeenija, un ta
 gaddijahs, ka schee pah zitteem winneja; tik tee Greekeru bissapi tam ne padewahs, bet
 ar sawahm draudschm no wiina atschlihrahs.